

## در علم و تحقيق برتر، به ترجمه و فراگيري اکتفا نکنيد و در مراکز علمي توليد دانش را هدف اساسي خود قرار دهيد.

مقام معظم رهبري حضرت آيت الله العظمي امام خامنه اي (مد ظله العالی)

### عناوين:

الف: گزيده اي درباره نحوه تنظيم پژوهش هاي علمي.

ب: فرم ارزشيابي پژوهش هاي علمي.

ج: گزيده اي درباره مقالات علمي.

د: فرم ارزشيابي مقالات علمي.

ه: توضيحات

تهيه کننده: مدير علمي، پژوهشي و فناوري سازمان بسيج فرهنگيان

### گزیده ای درباره نحوه تنظیم یک تحقیق علمی:

به منظور راهنمایی پژوهشگران فرهنگی در تهیه تحقیقات علمی و همسان سازی ارزیابی مقالات و پژوهش ها در سطح کشور و ایجاد هماهنگی لازم برای برگزاری جشنواره علمی، مدیریت علمی پژوهشی سازمان بسیج فرهنگیان بر آن شد، نخست در ارتباط با چارچوب پروژه تحقیقاتی (از جمله تعریف پژوهش، چکیده، کلیات، بررسی پیشینه، روش شناسی، یافته ها، تجزیه تحلیل و نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش) شرح مختصری ارائه دهد و سپس فرم ارزیابی آن را تهیه و در اختیار اعضای کمیته ارزیابی مقالات و پژوهش های جشنواره علمی تحقیقاتی قرار دهد تا بر اساس این شاخص ها آثار جمع آوری شده مورد ارزیابی قرار گیرد.

### ۱\_ تعریف کلی از پژوهش یا تحقیق علمی:

کلمه (research) در فرهنگ انگلیسی به فارسی آریانپور پژوهش، جستجو، تحقیق، تتبع، کاوش، پژوهیدن و پژوهش ترجمه شده است. در مورد پژوهش یا تحقیق علمی تعاریف زیادی شده است که در اینجا به دو تعریف اکتفا می شود.

الف: پژوهش علمی یک مطالعه منظم و کنترل شده تجربی، انتقادی، یک یا چند قضیه فرضی درباره روابط احتمالی میان پدیده های طبیعی است.

ب: مجموعه فرایندی است که توسط آن سعی میکنیم مشکلات را حل کنیم.

### ۲\_ مقدمه

عبارتست از یک بینش کلی در زمینه موضوع مورد تحقیق، به گونه ای که خواننده بتواند با مطالعه آن پیشاپیش با مفهوم کلی تحقیق آشنا گردد. معمولاً مقدمه یک مقاله تحقیقی با کتابخانه ای متفاوت است. در هر حال، مقدمه خلاصه ای از سابقه تحقیق، طرح مساله، اهداف، سوالات (فرضیه ها) و ... می باشد.

### ۳\_ چکیده

خلاصه ای از تحقیق است، اگرچه بسیار کوتاه می باشد ولی باید همه اطلاعات مهم را با توجه به ماهیت پژوهش انجام شده ارائه دهد تا نگاه اجمالی و خوب در زمینه های مسئله پژوهش، زمینه های آزمون شده، روش های گرد آوری داده ها، طرح نمونه برداری، یافته ها و پیشنهادات فراهم آورد. چکیده معمولاً در حد یک یا دو صفحه می باشد.

### ۴\_ بیان مساله یا مشکل

بیان مساله یک اظهار یا جمله ای روشن، دقیق و مختصر در مورد موضوعی است که برای یافتن راه حل یا پاسخ مورد بررسی قرار می گیرد. محقق پس از اجرای مصاحبه های مقدماتی و بررسی پیشینه در وضعیتی است که می تواند مساله یا مشکل را از جایگاه اولیه و گسترده آن محدود تر کند و موضوعات مورد نظر را روشنتر تعریف کند. اگر مساله یا موضوع اصلی به روشنی مشخص نشود هر مقدار هم که کار تحقیقی گسترده صورت گیرد راه حلی برای مشکلات به دست نخواهد آمد. وقتی واژه مساله را مطرح می کنیم لزوماً منظور این نیست که در جریان کارها مشکل جدی وجود دارد که باید بی درنگ برطرف شود، مسله می تواند تنها وجود علاقه به یک موضوع باشد، که یافتن پاسخ هایی

درباره آن به بهتر شدن یک وضعیت کمک می کند و از این رو شایسته است مساله را هرگونه وضعیتی بدانیم که در آن شکافی میان حالت موجود و حالت مطلوب وجود دارد.

## ۵\_ اهمیت و ضرورت مساله

انسان از آغاز پیدایش، در برابر دنیای خود و پیرامون خویش به سؤال نشست و از خود پرسید دگرگونی های طبیعت چیست و ناشی از کدام عوامل است؟ چگونه می توان طبیعت را مسخر کرد و... بنابراین پدیده های ناشناخته و بسیاری وجود دارند که قابل بررسی و پژوهش می باشد لکن امکانات و توانایی ها فرصت مطالعه همه مسایل و پدیده ها را نمی دهد، در این مرحله پژوهشگر بایستی میزان اهمیت موضوع تحقیق را در ابعاد مختلف علمی، اقتصادی و فرهنگی و... که برای بخش های مختلف جامعه دارد، به طور مستند بیان کند به نحوی که هر خواننده ای بتواند با مطالعه آن به میزان اهمیت و ضرورت وجودی تحقیق در زندگی فردی، سازمانی و اجتماعی پی ببرد.

## ۶\_ اهداف پژوهش

اهداف پژوهش پروراندن نظریه ها از طریق کشف اصول و قواعد کلی است، به عبارت دیگر هدف، یک جمله اخباری است که به وسیله آن نقطه آغاز، پایانی و مسیری را که محقق قصد پیمودن آن را دارد مشخص می نماید.

### ویژگی های اهداف خوب:

۱- هدف بایستی قابل حصول باشد.

۲- هدف بایستی به صورت رفتاری نوشته شود.

۳- هدف بایستی روشن و بدون ابهام باشد.

۴- هدف بایستی از ملاک های ارزشی به دور باشد.

مفاهیم موجود در هدف باید مفاهیمی قابل سنجش، آزمون پذیر و قابل تغییر باشد. به عبارت دیگر اهداف مطالعاتی، کارهایی هستند که می خواهیم انجام دهیم یا قسمت هایی که عمدتاً به شکل فرضیه مطرح می کنیم و می خواهیم بشناسیم و در کل جنبه مثبت مسائلی است که می خواهیم جستجو کنیم یعنی می خواهیم بفهمیم که هدف از تحقیق چیست؟

## ۷\_ فرضیه ها یا سؤالات پژوهش:

فرضیه در حقیقت راه حل پیشنهادی پژوهشگر برای حل مساله است به عبارت ساده تر فرضیه جمله ایست که انتظارات محقق را در زمینه رابطه بین متغیرها بیان میکند. ون دالس معتقد است که فرضیه ها همانند نور افکن پر قدرتی است که راه را برای پژوهشگر روشن می کند.

### به بیان دیگر:

الف: فرضیه به مطالعه منابع مربوط به موضوع جهت می دهد و از مطالعه نا مربوط جلوگیری می کند.

ب: فرضیه جهت و هدف تبیین ها را معین می کند، یعنی تبیین های آزمایشی را برای پدیده ها و زمینه های مساعدی را برای توسعه دانش فراهم می آورد.

ج: فرضیه پژوهشگر را به برخی از جنبه های موقعیتی که از نقطه نظر مساله پژوهشی معنی دارد حساس می کند.

د: فرضیه به پژوهشگر کمک می کند تا مساله پژوهشی را بهتر درک کند.

ح: فرضیه پژوهشگر را قادر می سازد تا روش تحقیق و همچنین روش های جمع آوری اطلاعات را برای حل مساله پژوهش معین کند.

و: فرضیه چهارچوب برای گزارش نتایج فراهم می آورد.

بر حسب نوع تحقیق ممکن است به جای فرضیه ها سوالاتی طرح شود که آن هم ماهیتا در پی یافتن پاسخی مناسب و منطقی است. در صورت لزوم متغیر های مساله مشخص و روابط بین آنها توضیح داده می شود و همچنین مفاهیم مساله از نگاه علمی و نظری توصیف می شوند

## ۸- بررسی پیشینه تحقیق:

عبارت است از بازنگری جامع آثار انتشار یافته و نیافته از نوع منابع دسته دوم در زمینه های موضوع مورد علاقه، محقق، با مراجعه به منابع موجود و کاوش در آنها اطمینان می یابد که هیچ متغیر مهمی که مکررا در گذشته در مساله پژوهشی ما تاثیر داشته است از نگاه او دور نمانده است.

## بررسی پیشینه پژوهش شامل دو بخش است:

الف- آنچه را که صاحب نظران تا به امروز در ارتباط با موضوع مورد تحقیق به صورت کتاب تالیف کرده یا آنرا به صورت مقاله در مجلات، روزنامه ها و ... به چاپ رسانده اند، مورد مطالعه قرار می گیرد تا در زمینه موضوع محقق اطلاعات دقیق و کامل کسب نماید.

ب- پایان نامه های موجود راجع به موضوع پژوهش داخل و خارج از کشور مورد مطالعه محقق قرار می گیرد و در نهایت یافته های آنها در این بخش به طور مختصر بیان می شود لازم به ذکر است پیشینه پژوهش بایستی به استناد نوشته دیگران باشد و محقق به هیچ عنوان مجاز به نوشتن نظرات و دیدگاه های شخصی خود نیست.

## ۹- روشهای اجرایی پژوهش (روش یا روش شناسی)

فصل مربوط به روش شناسی پژوهش در برگیرنده تمام جنبه های طرح پژوهش است، از جمله: جامعه آماری، نمونه آماری، متغیرها و ابزار مورد استفاده، روشهای گرد آوری داده ها و فنونی که برای تحلیل داده ها بکار گرفته می شود در واقع روشی اتخاذ می گردد تا دستیابی به پاسخ یا پاسخ های فرضیه ها یا سوالات پژوهش دقیق تر، آسانتر، سریعتر و به صرفه تر باشد.

بطور دقیق تر روش شناسی سه مطلب را مورد توجه قرار می دهد:

۱\_ مجموعه طرقی که انسان را به کشف مجهولات و حل مشکلات هدایت می کند.

۲\_ مجموعه قواعدی که هنگام بررسی و پژوهش واقعیات، باید بکار روند.

۳\_ مجموعه ابزار یا فنونی که آدمی را از مجهولات به معلومات راهبری می نماید.

## ۱۰- جامعه آماری:

به مجموعه افراد، وقایع و یا چیزهایی اطلاق می شود که محقق می خواهد به تحقیق درباره آنها بپردازد.

## ۱۱- نمونه آماری:

مجموعه کوچکی از جامعه آماری است که مشتمل بر برخی از اعضای جامعه آماری و دارای همه ویژگی های جامعه آماری می باشد. نمونه آماری باید بر مبنای اصول آماری انتخاب شود.

## ۱۲- ابزار اندازه گیری:

اساسی ترین فعالیت هر پژوهش ابزار اندازه گیری است. برای جمع آوری داده ها، ابزارها و روشهای متعددی وجود دارد. این ابزار گونه های مختلف دارد که داده ها را با روش های مشخصی از نظر کمی و کیفی توصیف می کند. مانند مصاحبه، مشاهده، پرسش نامه و ... در واقع اندازه گیری فرآیندی است که بوسیله آن مشاهدات به عدد تبدیل می شود تا با استفاده از روشهای آماری بتوان داده ها را تبیین و تفسیر کرد تا روابط بین متغیرهای پژوهش مشخص و محرز گردد.

## روش های آماری

روشهای آماری بستگی دارد به اینکه چه نوع تجزیه و تحلیل آماری برای یافته های پژوهش مورد نظر مناسب است.

معمولا تجزیه و تحلیل شامل دو بخش است:

### ۱\_ توصیفی:

تجزیه و تحلیل توصیفی نتیجه آماری است که پدیده های مورد نظر را توصیف می کند این امر از طریق بکارگیری شاخص های گرایش مرکزی (میانگین، میانه و مد)، شاخصهای پراکندگی (دامنه تغییرات، واریانس و انحراف معیار) و شاخص های موقعیت نسبی (رتبه درصدی، نمره درصدی و نمره های تراز شده) و شاخص های ضریب همبستگی و ... میسر است.

### ۲\_ استنباطی:

اگر بخواهیم بدانیم چه روابطی بین متغیرها و سایر اجزاء وجود دارد. آیا تفاوتی میان دو یا چند گروه وجود دارد یا نه، و از این قبیل، از آمار استنباطی استفاده می شود. نتایج تحلیل آمار استنباطی قابل تعمیم به جامعه آماری است که نمونه از آن انتخاب شده است. در صورتی که نتایج در آمار توصیفی قابل تعمیم نیست.

آمار استنباطی را می توان در دو دسته پارامتریک و ناپارامتریک طبقه بندی کرد. در آمار پارامتریک فرض بر این است که جامعه ای که گروه نمونه از آن اخذ شده است دارای توزیع نرمال است. آمار پارامتریک زمانی بکار می رود که گردآوری داده بر اساس مقیاس فاصله ای و نسبی انجام گرفته باشد. در آمار ناپارامتریک فرض روشنی در مورد نرمال بودن جامعه آماری وجود ندارد و در مورد داده هایی که مبتنی بر مقیاس اسمی یا ترتیبی هستند کاربرد دارد.

### ۱۳- تجزیه و تحلیل یافته ها:

این بخش که در واقع هسته اساسی تحقیق است معمولاً مشتمل بر بحث های کلامی، جدول ها، شکل ها، نمودارها، منحنی ها و همچنین تجزیه و تحلیل اطلاعات است. در این بخش باید انواع تحلیل های آماری و آزمون های مورد استفاده برای موضوع مورد نظر به تفصیل بیان گردد و جداول، اشکال، نمودارها و منحنی های راجع به هر کدام در صورت ضرورت ترسیم شود.

### ۱۴- جمع بندی و نتیجه گیری

این قسمت خود شامل چند بخش می باشد:

#### الف- بخش نتایج و تفسیر آن

بخش نتایج به دو نکته اساسی می پردازد: نتایج تحلیل ها و تفسیر آنها. نخست به همراه مقدماتی از داده (مانند میانگین، انحراف معیار و نظایر آن) به صورت جدول ارائه می شود و مورد بحث قرار می گیرد. فرضیه ها نیز یک به یک بیان می شود، هم به صورت فرض صفر و هم جانشین، درستی آزمون به کار رفته تشریح و آنگاه نتایج آزمون با استفاده از جدول عرضه می شود سپس معنای تایید فرضیه ها در پژوهش مورد نظر و نیز علت تایید یا رد آنها به طور مفصل ارائه می شود. در این بخش تصویر کلی از معنای نتایج و تفسیرها در پژوهش مورد نظر ارائه می شود. در ضمن تحلیل و تفسیر با توجه به محدودیت های پژوهشی بیان می شود چون محدودیت های پژوهشی می تواند در نتایج به دست آمده دخالت های چشمگیری داشته باشد از قبیل نارسایی های طرح نمونه برداری، اندازه ها، روش های گردآوری داده ها، کنترل متغیرهای اساسی، سوگیری، پاسخ دهندگان و...

#### ب- پیشنهادات:

با عنایت به یافته های تحقیق، چند راه جایگزین برای حل مساله و نیز راه حل های پیشنهادی ارائه می شود تا با کاربری آنها رفع معضل گردد. همچنین دیدگاه های له و علیه برای کاربرد پیشنهادها به طور مفصل در اینجا بحث می شود. در ضمن محقق می تواند عناوین یا موضوعات تحقیقی دیگر را در خاتمه پیشنهادها ارائه دهد. بعضی مواقع علاوه بر پیشنهادات توصیه هایی از جانب محقق ارائه می شود.

#### ج- محدودیت ها

محدودیت ها به مواردی اطلاق می شود که کنترل آنها از عهده پژوهشگر خارج است مانند محدودیت های موجود در انتخاب نمونه، عدم توانایی در کنترل همه متغیرهای بازیگر در موقعیت پژوهشی و محدودیت هایی که در صحت و دقت ابزار اندازه گیری محقق موجود است و در امر تحقیق وی را با مشکلاتی روبرو می سازد.

## ۱۵\_ استناد کردن یا مستند سازی :

استناد کردن یا سند آوردن از مهمترین و در عین حال پیچیده ترین بخش در تدوین آثار علمی است. در مستند سازی، نویسنده چگونگی استفاده از اندیشه های دیگران را به خواننده معرفی می کند.

مواردی که مورد استناد قرار می گیرد عبارت است از :

الف- مطالبی را که به دیگران تعلق دارد مشخص کنید و با ذکر ماخذ نشان دهید که متعلق به چه کسی است.

ب- اگر نظریه، روش یا داده ای را مورد بحث قرار می دهید منبع آنرا ذکر کنید تا خواننده در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر به منابع مربوط مراجعه نماید که این امر در سابقه یا پیشینه تحقیق از اهمیت خاصی برخوردار است.

## ۱۶\_ نقل قول ها :

الف- **نقل قول غیر مستقیم** : در واقع اظهارات دیگران را با جملات خود بیان می کنید برای مثال در گزارش محمدی و همکاران (۱۳۸۳) نتایج حاکی از آن بود که ....

در این موارد معمولاً از القاب دکتر، مهندس و ... استفاده نمی شود.

### ب- نقل قول مستقیم :

این گفته باید در چند جمله و کوتاه، حدوداً در دو سطر و در داخل گیومه نوشته شود .

مثال : "..... نتایج پژوهش های انجام شده در مورد ارزشیابی معلمان را می توان چنین خلاصه کرد ،اصولاً نمی توان روش واحدی در همه موارد به کار برد" (هانس، ۱۹۹۱)

## ۱۷\_ شیوه نگارش منابع :

منابع را معمولاً به چند روش در تالیفات تنظیم می کنند.

الف\_ منابع فارسی: نام خانواده\_ نام\_ تاریخ چاپ نوشته، عنوان نوشته\_ مکان چاپ\_ نام انتشارات.

مثال: حسینی، سید مهدی (۱۳۷۹) اصول و روش های راهنمایی و مشاوره، تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.

تسلیمی، سیروس (۱۳۷۱) آشنایی با مفاهیم TQM و TQC مجله صنایع، شماره ۲ رابرت گیبون و ماریان میشل (۱۳۸۰) مبانی مشاوره و راهنمایی، مترجم باقر ثنایی، تهران: انتشارات بعثت

ب\_ منابع خارجی نیز از نظر تنظیم مشابه منابع فارسی است.

-BEYER ,barry.k(۱۹۹۱) TEACHING THINKING SKILLS : a handbook for elementary school teacher :printed in the u.s.a

-lundrigan ,evelyn mary (۲۰۰۰) report of a counseling intership at primary and elementary school  
avgilale at :htt://

Wwwlip .umi .com / dissertation /fallcit .

لازم به یادآوری است منابع به ترتیب حروف زبان مربوط به طور منظم تدوین می گردد برای مثال اگر منابع فارسی باشد در صورتی که اولین منبع با حرف آ شروع شده باشد به عنوان اولین منبع ثبت خواهد شد.

**۱۸\_ جامعیت محتوا و تازگی مطلب:** مهمترین مشخصه ای که در تحقیق به آن باید توجه داشت غنای محتوا و تازگی این مطالب می باشد

که از طریق سابقه ذهنی نویسنده (اطلاعات قبلی) بصورت تصادفی یا رجوع مطالب دیگر ایجاد می شود، همچنین برای تازگی مطالب می توان از نوشته های ابتکاری، الهامی استفاده کرد. بدون شک برای تحقق این امر استفاده از منابع جدید و به روز از اهمیت بسزایی برخوردار است. ضمن اینکه فرد توان خلاقیت و نوآوری بالایی باید داشته باشد.

**۱۹\_ انسجام و پیوستگی:** در تدوین یک گزارش تحقیق باید تقدم و تاخر مطالب و بیان واضح و گویایی آن رعایت شود، همچنین شیوه

نگارش باید به نحوی باشد تا خواننده نیاز به جمع بندی مجدد مطالب نداشته باشد. رعایت این امر علاوه بر اینکه در هر فصل ضرورت دارد در ارتباط بین فصول نیز باید مد نظر قرار گیرد.

بدیهی است در صورت توجه به موارد ذکر شده سازگاری محتوایی مطالب نیز حاصل خواهد شد



سازمان بسیج فرهنگیان

فرم الف

مدیریت علمی، پژوهشی و فناوری

فرم ارزشیابی آثار پژوهشی/تحقیقی دهمین جشنواره علمی، پژوهشی فرهنگیان بسیجی

سال ۱۳۹۲

چکیده:

۱\_ آیا چکیده پژوهش به اندازه کافی:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

۱/۱- همه موارد پژوهش را در بردارد؟

۱/۲- از نظم و منطق مناسب بر خوردار است؟

۱/۳- گویا و رسا (واضح و روشن) است؟

بیان مساله و ضرورت آن :

۲- مساله تا چه اندازه:

۰/۵      ۰/۷۵      ۱

۰/۲۵      ۰

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

۲/۱- پایه نظری مساله پژوهش را مطرح کرده است؟

۲/۲- اهمیت ضرورت پژوهش را مطرح کرده است؟

۲/۳- به متغیرهای تحقیق اشاره کرده است؟

اهداف پژوهش:

۳- اهداف پژوهش تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

۱/۳- با مساله پژوهش مرتبط است؟

۳/۲- قابل وصول است؟

۳/۳- کاربردی است؟

فرضیه ها و یا سوالات پژوهش

۴- فرضیه های پژوهش تا چه اندازه:

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

۴/۱ - منطقی و هماهنگ با چارچوب نظری و علمی است؟

۴/۲ - رابطه بین متغیرهای اصلی را بیان کرده است؟

۴/۳ - روشن، دقیق و بدون ابهام بیان شده است

### پیشینه پژوهش:

#### ۵\_ پیشینه پژوهش تا چه اندازه:

۱    ۰/۷۵    ۰/۵    ۰/۲۵    ۰

۵/۱ - با موضوع و ابعاد گوناگون پژوهش مربوط است؟

۵/۲ - مورد نقد و بررسی قرار گرفته است؟

۵/۳ - به تازه ترین پژوهش ها و نظریه ها مربوط است؟

۵/۴ - به مبانی نظری پژوهش پرداخته است؟

۵/۵ - از یافته های پژوهش های خارجی استفاده شده است؟

### روش شناسی

#### ۶\_ در روش شناسی تا چه اندازه:

۱    ۰/۷۵    ۰/۵    ۰/۲۵    ۰

۶/۱ - جامعه مورد مطالعه به دقت تعریف شده است؟

۶/۲ - از روش صحیح نمونه گیری استفاده شده است؟

۶/۳ - ابزار گردآوری مناسب است؟

۶/۴ - روش تجزیه و تحلیل توضیح داده است؟

۶/۵ - حجم نمونه بر اساس اصول صحیح تعیین شده است؟

### تجزیه و تحلیل داده ها

#### ۷- در تجزیه و تحلیل داده ها تا چه اندازه:

۱    ۰/۷۵    ۰/۵    ۰/۲۵    ۰

۷/۱ - روش آماری مناسب برای توصیف داده ها بکار گرفته شده است؟

۷/۲ - آزمونهای آماری بکار گرفته شده برای آزمون فرضیه مناسب است؟

۷/۳ - جداول و نمودارهای گویا و روشن سازماندهی شده است؟

۷/۴ - توضیحات جداول و نمودارها واضح و روشن بوده است؟

۷/۵ - از تحلیل های آماری، استنباط درست شده است؟

## نتایج کلی پژوهش:

### ۸\_ نتایج کلی پژوهش تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۱- با پرسشها یا فرضیه های پژوهش ارتباط دارد؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۲- با تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها مرتبط است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۳- با نظریه های موجود در پژوهش هماهنگی دارد؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۴- با یافته های موجود در پیشینه های موجود مرتبط است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۵- جمع بندی نتایج از پژوهش واضح و گویاست؟

### پیشنهادات و محدودیتها

### ۹\_ پیشنهادات و محدودیت ها تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۹/۱- برخوردی از یافته های پژوهش است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۹/۲- واقع بینانه و عملی است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۹/۳- بدیع و راه گشاست؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۹/۴- محدودیتها را شناسایی کرده است؟

### مستندات و نقل قول ها

### ۱۰\_ در مستندات و نقل قول ها:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۰/۱- پی نوشت ها مناسب بوده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۰/۲- شکل نوشتاری نقل قول (مستقیم و غیر مستقیم) رعایت شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۰/۳- در تنظیم مستندات اصول علمی رعایت شده است؟

### منابع و ماخذ

### ۱۱\_ در منابع و ماخذ تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۱/۱- از منابع (داخلی و خارجی) استفاده شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۱/۲- در استفاده از منابع و ماخذ اصول علمی رعایت شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱۱/۳- از منابع و تالیفات جدید استفاده شده است؟

۱۱/۴- از منابع اینترنتی استفاده شده است؟

### جامعیت محتوا و تازگی مطالب

#### ۱۲\_ مطالب تا چه اندازه:

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

۱۲/۱- از غنای محتوایی مناسب برخوردار است؟

۱۲/۲- از مطالب جدید و به روز استفاده شده است؟

۱۲/۳- از خلاقیت و نوآوری برخوردار است؟

۱۲/۴- از اصطلاحات و واژه های علمی مربوط به موضوع استفاده شده است؟

### انسجام و پیوستگی

#### ۱۳\_ در مطالب تا چه اندازه:

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

۱۳/۱- نظم منطقی مطالب رعایت شده است؟

۱۳/۲- مطالب به صورت شفاف و روشن بیان شده است؟

۱۳/۳- رعایت پیوستگی مطالب مبتنی بر اصول مناسب بوده است؟

جمع امتیاز

اینجانب..... گزارش نهایی پژوهشی..... را به دقت مطالعه و ارزش یابی نمودم.

طرح مذکور از مجموع ۵۰ امتیاز در نظر گرفته شده ..... امتیاز کسب کرده است.

امضاء و تاریخ

## گزیده ای درباره مقاله علمی

منظور از مقاله علمی (در جشنواره) ارائه مطالب به روش کتابخانه ای می باشد که شامل مقاله تحلیلی، مروری و گردآوری می شود این قبیل مقالات مشترکات زیادی با مقاله پژوهشی دارند و معمولاً بر اساس ارکان ذیل شکل می گیرند.

### الف\_ چکیده:

چکیده خلاصه ای است، جامع از مقاله (در حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ کلمه می باشد) و غرض از آن این است که خواننده بتواند محتوای مقاله را سریع و در عرض چند دقیقه دریابد. به علاوه این چکیده هم، مورد استفاده مراکز داده پردازی قرار می گیرد و هم وسیله مهمی برای شناسایی و بازیابی مقالاتی است که نوشته شده است. چکیده مقاله اولین بخش آن است که خواننده می شود و معمولاً خواننده با خواندن آن تصمیم می گیرد که بقیه مقاله را مطالعه کند یا نه. از این رو تمام نما و رسا بودن آن ضروری به نظر می رسد.

### در نوشتن چکیده باید این نکات رعایت شود:

۱\_ از ذکر مطالبی که در مقاله نیامده است خودداری شود.

۲\_ بیان دیگران به طور مستقیم نقل نشود بلکه به زبان پژوهشگر بیان گردد.

۳\_ در نوشتن مطالب از فعل گذشته و سوم شخص استفاده شود.

۴\_ برای مطالب ارجاعات آورده نشود.

۵\_ تا جایی که ممکن است در چکیده کلمات زاید نباشد.

۶\_ از ترکیبها و جمله های دراز استفاده نشود.

۷\_ از بکار بردن اصطلاحات درخور تعریف اجتناب شود.

۸\_ مطالب روان و رسا باشد.

### یادآوری:

باید تدوین چکیده پس از نگارش کامل صورت گیرد تا اشراف بهتر به محتوای مقاله فراهم آید.

**کلید واژه:** هر مقاله باید حدود ۳ تا ۱۰ کلمه کلیدی و مهم را که بیانگر موضوعات اصلی مقاله است در بر داشته باشد. این کلید واژه ها موضوعات اصلی مقاله را منعکس می سازد. کلید واژه ها در پایان چکیده نوشته می شوند

## **ب) مقدمه:**

### **مقدمه مقاله شامل موارد ذیل است:**

**۱\_ مسئله و دلایل انجام آن:** در مقدمه مقاله شایسته است نخست تعریف مختصری (واضح و روشن) از موضوع عرضه شود، در این موضع پژوهشگر صورت مسئله و انگیزه های روی آوردن به آن را شرح می دهد و می کوشد مزایای دستیابی به پاسخ و پاسخ های مناسب برای مسئله خود را برشمارد و فواید علمی و کاربردی آن را بیان کند.

**۲\_ پیشینه موضوع یا مسئله:** در پیشینه موضوع ابتدا آثار دیگران مورد بررسی قرار می گیرد و از رهگذر آن نشان داده می شود، موضوعی که در این مقاله مورد بحث قرار گرفته، گذشتگان (به طور کلی یا به نحو مفصل) به آن پرداخته اند یا خیر؟ نتایج تحقیقات آنان چه بوده است؟

**۳\_ حدود کار:** پژوهشگر در این زمینه می کوشد حد انتظار مخاطب را از آغاز مشخص سازد به همین دلیل چارچوب کار خود را به روشنی تشریح می کند و آشکار می سازد که کدام بخش از این موضوع و مساله مورد توجه و تاکید است و به کدام بخش نمی پردازد. بنابر این محدودیت های کاری خود را نیز در این بخش مورد اشاره قرار می دهد.

**۴\_ اهمیت و ضرورت:** در این قسمت باید به اهمیت موضوع و فوایدی که بر نتایج آن مرتبط است پرداخته شود.

**۵\_ پژوهشگر باید بگونه ای اقدام نماید که مخاطب از روش گردآوری اطلاعات و نحوه تجزیه و تحلیل آن آگاه شود و اطمینان یابد لغزشی در آن صورت نگرفته و استنتاج هایی که بر مبنای آن اطلاعات انجام شده می تواند معتبر تلقی شود.**

## **یادآوری**

-در مقدمه باید سعی شود که نهایت اختصار رعایت گردد و حداکثر از یک سوم حجم مقاله تجاوز نکند.

-چنانکه بیان هر یک از موضوعات از حد یک یا دو بند (پاراگراف) بیشتر می شود، می توان آن را در مقدمه صرفا مورد اشاره قرار داد و تفضیل آن را در عنوان مستقلی خارج از مقدمه آورد.

-باید تصور شود که خواننده از سابقه بحث مطلع است لذا در مقدمه باید با اشاره ای به سابقه بحث بسنده کرد و از طرح جزئیات خودداری نمود.

-در گزارش سابقه و بیان دیدگاه ها باید سعی کرد که ترتیب تاریخی عرضه آنها رعایت گردد همچنین در موضوعات مورد مناقشه باید دیدگاههای موافق و مخالف را در کمال امانت و احترام گزارش کرد.

### **ج\_ محتوای مقاله**

در متن مقاله ابعاد و جوانب موضوع و مسئله شکافته می شود و ادله و شواهد و نظریات ذکر می گردد و به شبهات و ایرادات پاسخ کافی داده می شود. محتوا در واقع آینه تمام نمای مقدمه و پیش نیاز کامل برای نتیجه گیری مقاله است بنابراین در این قسمت موضوع مقاله از دیدگاههای مختلفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد و موارد به صورت منطقی و نظمی خاص ارائه می گردد تا نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات به نحو احسن از آن قابل استنتاج باشد. متن مقاله باید بیشترین حجم از مقاله را به خود اختصاص دهد.

### **د\_ نتایج و پیشنهادات:**

آخرین بخش مقاله بخش نتایج و پیشنهادات است، بخش نتایج در واقع عصاره پژوهش است و باید از دل یافته ها برخیزد. در این بخش نباید یافته نوبنی عرضه شود. خواننده باید کلیه اطلاعاتی که نتایج از آن گرفته شده را در بخش محتوا بیابد و منطق حاکم بر تجزیه و تحلیل داده ها به گونه ای باشد که او نیز به همان نتایج دست یابد. در مجموع باید به این نکته توجه داشت که نتیجه گیری موجز و روشن مؤثرتر از نتیجه گیری مفصل و همراه با پرگویی است .

پیشنهاد و توصیه از جمله اجزای دیگری است که در پایان نتایج ارائه داده می شود. پیشنهاد باید برخاسته از نتایج بوده و در ارتباط با موضوع باشد، پیشنهاد باید برای رفع کمبودها و از میان برداشتن نقاط ضعفی باشد که در متن به آنها اشاره شده است. در هر صورت از پیشنهادهای غیر عملی (هر چند هم وسوسه انگیز و متبوع باشد) باید پرهیز کرد.

## چکیده:

## ۱\_ چکیده مقاله تا چه حد:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱/۱-ارکان مقاله(مقدمه، محتوا و نتیجه گیری) را در بر دارد؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۲/۱_از نظم و منطق مناسب برخوردار است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۳/۱_گویا و رسا(واضح و روشن) است؟

## مساله و اهمیت آن

## ۲\_ مساله تا چه اندازه :

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱/۲-واضح و روشن تعریف شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۲/۲-به اهمیت و ضرورت آن پرداخته شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۳/۲_ علمی و کاربردی است؟

## پیشینه و حدود آن:

## ۳-در پیشینه مقاله تا چه اندازه :

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱/۳-به آثار گذشتگان پرداخته شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۲/۳-چارچوب کاری مقاله روشن شده است؟

## روش شناسی

## ۴\_در روش پرداختن به مساله تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۱/۴-ابزار گردآوری مناسب است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۲/۴-روش تجزیه و تحلیل مناسب انتخاب شده است؟



## محتوای مقاله:

### ۵\_ در محتوای مقاله تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۵/۱- ابعاد موضوع تشریح شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۵/۲- مطالب مورد نقد و بررسی قرار گرفته است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۵/۳- به مبانی نظری موضوع پرداخته شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۵/۴- به تحقیقات انجام شده در داخل و خارج اشاره شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۵/۵- نظم منطقی مطالب رعایت شده است؟

### جمع بندی و نتیجه گیری مقاله

### ۶\_ نتایج کلی مقاله تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۶/۱- با موضوع مقاله مطابقت دارد؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۶/۲- از محتوای برآمده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۶/۳- واضح و گویا است؟

### پیشنهادات

### ۷\_ پیشنهادات تا چه اندازه:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۷/۱- برخواسته از یافته های مقاله است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۷/۲- واقع بینانه و عملی است؟

### مستندات و نقل قول ها

### ۸\_ در مستندات و نقل قول ها:

۰	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۱- پی نوشت ها مناسب بوده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۲- شکل نوشتاری نقل قول (مستقیم و غیر مستقیم) رعایت شده است؟
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	۸/۳- در تنظیم مستندات اصول علمی رعایت شده است؟

## منابع و ماخذ

### ۹- در منابع و ماخذ تا چه اندازه :

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

- ۹/۱- اصول علمی رعایت شده است؟
- ۹/۲- از منابع و تالیفات جدید استفاده شده است؟
- ۹/۳- از منابع اینترنتی استفاده شده است؟

### جامعیت محتوا و تازگی مطالب

### ۱۰- مطالب تا چه اندازه :

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

- ۱۰/۱- از غنای مناسب برخوردار است؟
- ۱۰/۲- از مطالب جدید و به روز استفاده شده است؟
- ۱۰/۳- از خلاقیت و نو آوری برخوردار است؟
- ۱۰/۴- از اصطلاحات و واژه های علمی مربوط به موضوع استفاده شده است؟

### انسجام و پیوستگی

### ۱۱\_ در مطالب تا چه اندازه :

۰      ۰/۲۵      ۰/۵      ۰/۷۵      ۱

- ۱۱/۱- نظم منطقی مطالب رعایت شده است؟
- ۱۱/۲- مطالب به صورت شفاف و روشن بیان شده است؟
- ۱۱/۳- رعایت پیوستگی مطالب مبتنی بر اصول مناسب بوده است؟

جمع امتیاز

اینجانب .....مقاله علمی.....را مطالعه و ارزیابی نمودم.مقاله مذکور از مجموع ۳۳ امتیاز در نظر گرفته شده.....امتیاز کسب کرده است.

امضاء و تاریخ

## توضیحات :

- ۱- هدف از جشنواره علمی پژوهشی در بسیج فرهنگیان توسعه دانش و ترویج علم و تحقیق در بین بسیجیان فرهنگی است . بنابر این آثار رسیده به طور دقیق و نقادانه ، مطابق فرم های پیوست ارزیابی خواهد شد.
- ۲\_ در این جشنواره (همانند سنوات قبل) دو نمونه اثر " گزارش تحقیقات و پژوهشها " مقالات علمی " پذیرفته میشود.
- ۳\_ بمنظور ارزیابی نهایی بین آثار ، برای سنجش اثر پژوهشی پنجاه امتیاز و برای سنجش مقاله علمی ۳۳ امتیاز در نظر گرفته شده است.
- ۴\_ آثار پژوهشی بر اساس فرم "الف" و مقالات علمی بر اساس فرم "ب" ارزیابی می شود.
- ۵\_ مقالات علمی می بایست با توجه به ویژگی های ذکر شده باشد و در ۱۵ تا ۲۰ صفحه A۴ (با فونت متعارف) ارائه گردد (بیش از ۲۰ صفحه امتیاز منفی خواهد داشت)
- ۶\_ تمامی آثاری که به سطح کشور راه پیدا میکنند (پژوهش و مقاله) می بایست تایپ شده و دارای چکیده باشد.
- ۷\_ علاوه بر اثر مکتوب ، CD اثر نیز بایستی ضمیمه آثار کشوری باشد.
- ۸\_ چکیده تمامی آثاری که به سطح کشور راه پیدا می کند (و حائز حداقل شرایط در نظر گرفته شده باشد) . در کتاب خلاصه آثار جشنواره و سایت سازمان چاپ و منتشر خواهد شد.
- ۹\_ خلاصه آثار برگزیده کشوری (که حائز شرایط در نظر گرفته شده برای مجله دو ماهنامه باشد) در دو ماهنامه چاپ می شود.
- ۱۰\_ سهم هر استان در جشنواره (تعداد مقالات در نظر گرفته شده برای هر استان) و سایر ملاحظات متعاقبا اعلام خواهد شد.